

3.8.2022

Julkinen

VEIKKAUS OY:N LAUSUNTO SISÄMINISTERIÖN LAUSUNTOPYYNTÖÖN EHDOTUKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE ARPAJAISLAIN MUUTTAMISESTA ANNETUN LAIN VOIMAANTULOSÄÄNNÖKSEN MUUTTAMISESTA

Sisäministeriö on 22.6.2022 pyytänyt Veikkaus Oy:ltä (jäljempänä Veikkaus) lausuntoa virkamiestyönä valmistellusta ehdotuksesta hallituksen esitykseksi arpajaislain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Lausuntopyynnössä viitataan 1.1.2022 voimaan tulleeseen arpajaislain (1047/2001) muutokseen 1284/2021 (HE 135/2021 vp), jonka mukaan lakimuutokseen sisältyvän voimaantulosäännöksen mukaisesti pelipisteissä tapahtuvaan pakolliseen tunnistautuneeseen rahapelaamiseen siirrytään pelipisteissä myytävien kuponkipelien osalta vasta 1.1.2023 lukien, koska kuponkipelien pakollinen tunnistautuminen edellyttää Veikkaus Oy:n mukaan kaikkien pelipisteisiin sijoitettujen yhtiön myyntipäätelaitteiden ja taustaohjelmistojen uusimista. Niin sanottujen raaputusarpojen osalta pakollista tunnistautumista edellytetään voimaantulosäännöksen mukaan kuitenkin vasta 1.1.2024 alkaen.

Kuponkipelaamisen pakollisen tunnistautumisen käyttöönoton edellyttämien uusien myyntipäätteiden myyntipäätelaitteiden valmistamisesta vastaava Veikkaus Oy:n sopimuskumppani on ilmoittanut, että uusien myyntipäätteiden valmistus ei voi alkaa sopimuksen aikataulun mukaisesti koronapandemian aiheuttamasta globaalista komponenttipulasta johtuen. Tilaanne on edelleen vaikeutunut Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan takia. Veikkaus Oy on alustavasti arvioinut, että uudet myyntipäätelaitteet olisivat käyttöönotettavissa vuoden 2023 kuluessa. Veikkaus Oy:n pyrkimyksenä on ottaa pakollinen tunnistautunut pelaaminen käyttöön kuponkipelaamisessa heti, kun uudet myyntipäätteet ovat käytettävissä.

Veikkaus lausuu sisäministeriölle kohteliaimmin seuraavaa:

Yleistä

Veikkaus Oy on rahapelien toimeenpanossa aktiivisesti edistänyt rahapelaamisen tunnistautumisen kokonaisuutta ja sen toteuttamiseen tarvittavaa tekniikkaa arpajaislaissa säädetyn rahapeleistä aiheutuvien haittojen ehkäisemisen ja vähentämisen tavoitteen toteuttamiseksi.

Kuten hallituksen esityksen luonnoksessa todetaan, Veikkaus on omaehtoisesti aikaistanut hajasijoitettujen raha-automaattien pakollisen tunnistautumisen käyttöönottoa siten, että Veikkaus otti omaehtoisesti pakollisen tunnistautumisen käyttöön heti kun se oli teknisesti mahdollista jo tammikuussa 2021 eli lähes vuosi ennen laissa edellytettyä määräaika. Yhtiön pelisaleihin sijoitetuissa raha-automaateissa ja kasinopeleissä pakollinen tunnistautuminen otettiin käyttöön syyskuussa 2021. Yhtiön kasinolla pakollinen tunnistautuminen liitettiin pelaamiseen heinäkuussa 2021. Lisäksi Pitkävelto vedonlyöntipelissä pakollinen tunnistautuminen otettiin käyttöön kesäkuussa vuonna 2021.

3.8.2022

Julkinen

Veikkaus on valmistellut kuponkipelaamisen pakollisen tunnistautumisen käyttöönottoa edistämällä sen edellyttämiä teknisiä ratkaisuja jo useita vuosia. Kuponkipelaamisessa vapaaehtoinen tunnistautuminen on ollut käytössä jo vuodesta 2006 lähtien totopelaamista lukuun ottamatta. Tunnistautumisen laajentaminen kaikkeen kuponkipelaamiseen edellyttää kuitenkin kaikkien nyt jo vanhentumassa olevien myyntipäätteiden uusimista. Pakollisen tunnistautumisen yhteydessä Veikkaus tuo kuponkipelaamiseen uusia pelaamisenhallinnan välineitä: pakollisen tunnistautumisen myötä pelaamiseen on mahdollista asettaa peliesto ja 15 000 euron vuositappioraja astuu pakottavana voimaan. Nämä muutokset edellyttävät kaikkien myyntipäätteiden vaihtamista uudempiin ja myyntipäätteen sovellusten ja taustajärjestelmien siirtämistä Veikkauksen hallintaan.

Veikkaus on valmistautunut nykyisten teknisen käyttöikänsä lopussa olevien myyntipäätteiden vaihtamiseen jo vuodesta 2017 lähtien. Myyntipäätteiden valmistajan julkisten hankintojen kilpailutusmenettely toteutettiin vuonna 2020. Veikkauksen alkuperäisen vaiheittain etenevän suunnitelman mukaan yhteistyökumppaniksi valikoituneen toimittajan valmistamat uudet myyntipäätteet olisivat käyttöönotettavissa myyntipaikoissa vuoden 2022 loppuun mennessä, jolloin ne olisivat korvanneet nykyisin käytössä olevat kolme erilaista myyntipäätettä. Veikkaus on saanut käyttöönsä erän laitteita, joilla on testattu ja pilotoitu myyntipäätteen toiminnallisuuksia sekä niihin kehitettyjä lähinnä totopelaamiseen soveltuvia sovelluksia jo vuodesta 2021 alkaen. Myyntipäätteiden valmistus piti toteutua siten, että niiden toimitukset olisi toteutettu vuoden 2022 huhti-elokuun aikana, jotta laitteiden asennukset yli 3 000 myyntipaikkaan voitaisiin toteuttaa ajoissa.

Helmikuun lopulla vuonna 2022 myyntipäätteiden toimittaja ensimmäisen kerran indikoi laitteiden toimittamiseen liittyvistä mahdollisista vähäisistä viivästyksistä. Syynä viivästykselle toimittaja ilmoitti koronapandemian seurauksena syntyneen toimittajasta riippumattomasta maailmanlaajuisesta komponenttipulasta johtuvan useiden välttämättömien komponenttien saatavuusongelman. Venäjän Ukrainaa vastaan käynnistämä hyökkäyssota on edelleen heikentänyt tilannetta. Toukokuussa oli havaittavissa riski toimitusaikataulun vakavasta viivästyisestä, minkä johdosta Veikkaus teki johtopäätöksen, ettei kuponkipelaamisen pakollisen tunnistautumisen toteuttaminen uusilla myyntipäätteillä vuoden 2023 alusta alkaen ole käytännössä mahdollista. Yhtiö ilmoitti komponenttipulan aiheuttamasta uhkaavasta riskistä ja sen vaikutuksista sisäministeriölle ja rahapelitoimintaa valvovalle Poliisihallitukselle välittömästi kesäkuun alussa.

Yhtiö on saanut laitetoimittajalta heinäkuun lopussa tilanpäivityksen, joka ennakoii ensimmäisen laite-erän saapuvan Veikkaukselle viikolla 38. Näin ollen toimitukset ovat jo tässä vaiheessa n. viisi kuukautta myöhässä. Kuitenkin yhtiöllä on varmuus vain ensimmäisten 800 laitteen saapumisesta viikkojen 38 ja 39 aikana. Jäljelle jäävien 3500 laitteen osalta toimitusaikataulu tarkentuu syksyn aikana, kun laitetoimittaja saa vahvistuksen tarvittavien komponenttien toimitusaikatauluista.

Esitys pakollisen tunnistautumisen voimaantulon siirtämiseksi

Yhtiö toteaa, että sillä on ollut valmistelemissa keskusteluissa mahdollisuus toimittaa sisäministeriölle sen pyytämiä tietoja uudistuksen vaikutuksista jo hallituksen esitysluonnoksen valmisteluvaiheessa, eikä yhtiöllä ole huomautettavaa ehdotukseen tai sen sisältämiin

3.8.2022

Julkinen

vaikutustenarviointeihin. Kuten esitysluonnoksessa on todettu Veikkaus tarkentaa vuoden 2023 tuottoarviotaan syksyllä 2022, kun arpajaislain muutosten ja Veikkauksen omaehtoisten vastuullisuustoimenpiteiden vaikutukset tarkentuvat.

Kuponkipelien pakollisen tunnistautumisen käyttöönoton siirtäminen johtuu Veikkauksen näkökulmasta ainoastaan edellä mainitusta komponenttipulan aiheuttamasta myyntipäätteiden valmistumisen viivästymisen riskistä. Pakollisen tunnistautumisen käyttöönoton ja myyntipäätteiden myöhästymisen johdosta tehtävässä riskiarviossa Veikkauksen on pitänyt ottaa huomioon myyntipäätteiden valmistumisen jälkeen vaadittava valmistautuminen niiden käyttöönottoon. Komponenttien aiheuttama laiteviivästys viivästyttää myös myyntipäätteiden käyttöönoton edellyttämää ohjelmistokehitysprojektia ja lisäksi laitteille on valmistajan luovutettua ne Veikkauksen käyttöön suoritettava tarvittavat laatu-testit ennen kuin ne voidaan asentaa Veikkauksen kumppaneiden yli 3000 myyntipaikkaan. Asentamistyön arvioidaan vievän 8–12 viikkoa.

Kuten hallituksen esityksen luonnoksessa todetaan Veikkaus pyrkisi ottamaan pakollisen tunnistautumisen käyttöön mahdollisimman pian, kun se olisi teknisesti mahdollista. Näin yhtiö on toiminut myös edellä mainitun raha-automaattien pakollisen tunnistautumisen osalta.

Esitetyn muutoksen vaikutukset

Pakollisen tunnistautumisen käyttöönoton siirtäminen pelipisteissä kohdentuisi pääosin rahapelihaittojen kannalta vähäriskiseen pelaamiseen kuten lottotyypisiin peleihin, Vakioveikkaukseen sekä joihinkin totopelisiin. Lisäksi siirtämisellä olisi vaikutuksia vedonlyöntipeleihin mukaan lukien vedonlyöntityypiset totopelit. Pakollisen tunnistautumisen laajentuminen kuponkipeleihin on osa yhtiön suunnitelmallista rahapelihaittojen ehkäisemiseen ja vähentämiseen tähtäävää kokonaisuutta. Kuponkipelien pakollisen tunnistautumisen viivästyminen ei ole Veikkauksen strategisten valintojen mukainen, vaan esillä oleva tilanne on edellä mainittujen seikkojen johdosta yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulottumattomissa.

Kuponkipelien pakollisen tunnistautumisen voimaantulon siirtäminen vaikuttaisi osaltaan Veikkauksen turvallisemman peliympäristön rakentamiseen aikatauluun. Turvallisemman peliympäristön kehittämisen tavoitteena on Veikkauksen peleistä aiheutuvien rahapelihaittojen ehkäiseminen ja vähentäminen. Kuten edellä on jo todettu, muutos kohdistuisi kuitenkin pääosin rahapelihaittojen kannalta vähäriskiseen pelaamiseen. Hallituksen esityksen luonnoksessa todetun mukaisesti jo nyt lähes puolet pelipisteissä tapahtuvasta kuponkipelaamisesta toteutuu tunnistautuneena. Tämän lisäksi tunnistautuneen pelaamisen osalta Veikkaus on helmikuussa 2022 ottanut käyttöön 15.000 euron vuosittappiorajan, joka koskee Veikkauksen asiakkaan kaikkea tunnistautunutta pelaamista kasinolla tapahtuvaa pelaamista lukuun ottamatta. Lisäksi edellä todetun mukaisesti Pitkäveto vedonlyöntipelin pelaaminen on edellyttänyt tunnistautumista myös myyntipaikoissa vuoden 2021 kesäkuusta alkaen ja pelaajan on ollut mahdollista pelata enintään tuhannella viidelläsadalla eurolla vuorokaudessa.

Riskit nykyisen myyntipäätteen kehittämiseksi perustuvassa ratkaisussa

Veikkaus on myyntipäätteiden tuotanto-ongelmia koskevassa tilannearviossaan ottanut huomioon eri vaihtoehtoja. Yhtiö on tullut johtopäätökseen, että pakollista tunnistautumista

3.8.2022

Julkinen

kuponkipeleissä ei voitaisi tyydyttävästi toteuttaa nykyisin käytössä elinkaarensa lopussa olevia myyntipäätteitä kehittämällä. Totopelaamiseen tarkoitettuihin myyntipäätteisiin ei ole mahdollista lainkaan kehittää tunnistautumisen toiminnallisuutta vanhoilla laitteilla.

Veikkauksen näkemyksen mukaan nykyisen veikkaus- ja vedonlyöntipelien myyntipäätteen kehittäminen täyttämään pakollisen tunnistautumisen vähimmäisvaatimus olisi rahapelihaittojen ehkäisemisen ja vähentämisen kokonaistavoitteen kannalta huonompi ratkaisu. Myyntipäätteiden kehittämiseen sisältyisi teknisiä rajoitteita, joilla olisi vaikutuksia pakollisen tunnistautumisen toteutukseen. Tunnistautuneen pelaamisen kokonaisratkaisuun tehtyyn suunnitelmaan tehtävillä muutoksilla olisi lisäksi ennalta arvaamattomia vaikutuksia pakollisen tunnistautumisen kokonaisuuteen ja mahdollisia heijastusvaikutuksia esimerkiksi raaputusarpojen pakollisen tunnistautumisen käyttöönottoon vuoden 2023 lopulla.

Lisäksi nykyisen veikkaus- ja vedonlyöntipelien myyntipäätteen kehittäminen sitoisi uuden myyntipäätteen kehittämiseen tarvittavat resurssit, mikä puolestaan viivästyttäisi uuden myyntipäätteen ja siihen kehitettävien vastuullisuusominaisuuksien käyttöönottoa.

Jos uuteen myyntipäätteeseen rakennettua teknistä ratkaisua pelaajan tunnistautumisen edellyttämiseksi myyntipaikoissa ei pystytä ottamaan ajoissa ja hallitusti käyttöön, johtaisi se esimerkiksi asetettujen peliestojen- ja rajojen puutteelliseen pitävyyteen käytännön asiointitilanteissa. Pakollisella tunnistaumisella saavutettavat hyödyt rahapelihaittojen ehkäisemisessä voidaan saavuttaa turvallisesti ja täysimääräisesti vasta kun aukottomasti toimivat tekniset ratkaisut ovat koko myyntipaikkaverkostossa käytössä. Vastaavasti myös kaikki rahanpesun valvontaa tehostavat parannukset ovat riippuvaisia uuden myyntipäätteen ja siihen toteutettujen ratkaisujen käyttöönotosta.

Väliaikaisratkaisuille olisi todennäköisesti negatiivisia vaikutuksia myös yhtiön muuhun kehitystoimintaan sekä kaupalliseen toimintaan, koska totopelaamisen ja niin sanotun porukkapelaamisen pakollisen tunnistautumisen toteutukset edellyttävät uusien myyntipäätteiden käyttöönottoa. Lisäksi yhteiskunnalliset kokonaisvaikutukset muun muassa Veikkauksen tuloutukseen olisivat myös ennalta arvaamattomia, koska pelivalikoiman supistumisen lisäksi resursseja kohdennettaisiin poistuvan myyntipäätteen sovellutusten kehittämiseen ja toistuvat muutokset heijastuisivat asiakkaiden ostokokemukseen. Vaikutuksia olisi myös Veikkauksen asiamiestoimintaan, koska uusien myyntipäätteiden eriaikainen käyttöönotto pelipisteissä johtaisi myös eri pelivalikoimaan eri myyntipaikoissa ja siten asiamiesten eriarvoiseen kohteluun.

Esitetyllä siirtymäajan jatkamisella ei olisi merkittäviä vaikutuksia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisen velvoitteiden toteuttamisessa, koska yhtiön prosessit on kehitetty vastaamaan lainsäädännön vaatimuksiin. Uudelle myyntipäätteelle on suunniteltu uusia valvontaa edelleen kehittäviä toiminnallisuuksia, joita on jo otettu käyttöön pilottikäytössä olevissa laitteissa ja jotka täysimääräisesti otetaan käyttöön laitteiden lopullisen käyttöönoton yhteydessä. Lisäksi rahanpesun estämisen näkökulmasta riskialtteen pelin Pitkävedon pelaaminen edellyttää tunnistautumista jo nykyisin kuten edellä on todettu.

3.8.2022

Julkinen

Huomiot hallituksen esityksen luonnokseen

Hallituksen esityksen luonnoksessa todetaan, että "Veikkaus Oy on jo omaehtoisesti ottanut tammikuussa 2021 käyttöön pakollisen tunnistautumisen pelipisteisiin sijoitetuissa raha-automaateissa ja heinäkuussa 2021 yhtiön pelisaleihin sijoitetuissa raha-automaateissa ja kasinopeleissä." Veikkaus tarkentaa kyseistä kohtaa siten, että Veikkauksen pelisaleissa kasinopelit tulivat pakollisen tunnistautumisen piiriin vuoden 2021 heinäkuun sijaan saman vuoden syyskuussa.

VEIKKAUS OY

Olli Sarekoski
toimitusjohtaja